

Čo je nástroj OiRA?

Nástroj OiRA – interaktívny online nástroj na hodnotenie rizík – vyvinutý agentúrou EU-OSHA je ľahko použiteľná a bezplatná webová aplikácia, ktorá môže pomôcť mikropodnikom a malým organizáciám pri zavádzaní procesu postupného hodnotenia rizík – od určenia a posúdenia rizík na pracovisku, cez rozhodovací proces o preventívnych opatreniach a ich uskutočňovanie, až po monitorovanie a podávanie správ.

Prečo nástroj OiRA?

Stratégia Európskeho spoločenstva v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na roky 2007 – 2012 obsahuje výzvu na rozvoj jednoduchých nástrojov na uľahčenie hodnotenia rizík. Od prijatia európskej rámcovej smernice v roku 1989 sa hodnotenie rizík stalo známou koncepciou na organizovanie prevencie na pracovisku a státisíce spoločností v celej Európe pravidelne hodnotia riziká.

Existuje však dostatok dôkazov na konštatovanie, že v oblasti hodnotenia rizík a prijímania preventívnej politiky vo všeobecnosti majú mikropodniky a malé podniky isté nedostatky. Projekt OiRA sa zameriava na ich prekonanie.

© EU-OSHA/Benjamim Silva

Aké sú ciele projektu OiRA a čo sa ním môže dosiahnuť?

Ciele projektu OiRA je možné rozdeliť do troch rôznych úrovní:

Na makro úrovni (úroveň EÚ / agentúra) je projekt OiRA zameraný:

- na zvýšenie počtu mikropodnikov a malých podnikov v Európe, ktoré efektívne hodnotia a riadia pracovné riziká;
- na to, aby prispel (vhodným hodnotením rizika) k zníženiu počtu pracovných úrazov a chorôb z povolania a k zlepšeniu pracovných podmienok;
- na podporu odvetví (sociálny dialóg na úrovni EÚ / členského štátu), aby rozvíjali, zavádzali a aktualizovali nástroje OiRA špecifické pre jednotlivé odvetvia;
- na zriadenie komunity OiRA (stimulujúcej výmeny skúseností, obsahu atď. medzi členmi komunity);
- na pomoc (prostredníctvom vhodného hodnotenia rizika) podnikom, aby sa stali konkurencieschopnejšími (znížením nákladov vyplývajúcich z pracovných úrazov a chorôb z povolania, znížením miery neprítomnosti zo zdravotných dôvodov atď.)

Na strednej úrovni (vnútroštátne orgány / sociálni partneri) je projekt OiRA zameraný:

- na vývoj, zavádzanie a aktualizáciu jednoduchých nástrojov na hodnotenie rizika určených pre mikropodniky a malé organizácie (pre ich osadenstvo a kontaktné osoby);
- na poskytovanie praktických nástrojov OiRA mikropodnikom a malým organizáciám prostredníctvom webových stránok;
- na to, aby prispel k národnému cieľu znížiť počet chorôb z povolania a pracovných úrazov poskytnutím nástroja OiRA podnikom;
- na (opätovný) vývoj podpory bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci pre podniky v súvislosti s ustanovením odvetví nástroja OiRA.

Na mikro úrovni (spoločnosti v odvetví) je projekt OiRA zameraný:

- na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov (všeobecná povinnosť zamestnávateľov, podnikov) uplatňovaním nástroja OiRA, čím sa zavádza proces hodnotenia rizika;

- na pomoc spoločnostiam, aby mohli profitovať z toho, že budú mať nástroj na hodnotenie rizika pre špecifické odvetvie, ktorý bude vždy aktualizovaný, ľahko použiteľný a одобrený sociálnymi partnermi a/alebo vnútroštátnymi orgánmi;
- na demystifikovanie procesu hodnotenia rizika;
- na uplatnenie nástroja špecifického pre odvetvie na úrovni spoločnosti / prevádzky (zamestnávateľ hodnotí riziká, uskutočňuje akčný plán, pravidelne ho upravuje, prehodnocuje priority a uskutočňuje potrebné kroky);
- na zlepšenie pracovných podmienok použitím nástroja na hodnotenie pracovných rizík, čím sa zlepšuje výkon spoločností.

Kto je cieľovou skupinou projektu OiRA?

Pokiaľ ide o cieľovú skupinu, je dôležité rozlišovať medzi sprostredkovateľmi agentúry na úrovni EÚ alebo členského štátu (napr. vnútroštátne orgány a sociálni partneri vyvíjajúci špecifické nástroje OiRA) a koncovými užívateľmi (potenciálne 19,39 milióna mikropodnikov a malých podnikov v EÚ-27).

K sprostredkovateľom agentúry patria:

- 27 členských štátov EÚ, ako aj Nórsko, Island a Lichtenštajnsko;

- verejné inštitúcie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci;
- približne 40 oficiálne uznaných odvetví činnosti na úrovni sociálneho dialógu EÚ;
- sociálni partneri na úrovni členského štátu.

Ako sa vyvíjajú nástroje OiRA?

Agentúra EU-OSHA poskytne bezplatne zdroj nástrojov OiRA sprostredkovateľom agentúry, ktorí majú záujem o vývoj vlastného nástroja OiRA. Vývoj potom sleduje prístup zdola nahor, zhora nadol...

Zdola – nahor:

- Sociálni partneri / vlády / verejné inštitúcie na úrovni členského štátu vyvíjajú svoj nástroj
- Ak vlády / verejné inštitúcie chcú vyvinúť generický alebo odvetvový nástroj, musia sa zapojiť aj sociálni partneri

Zhora – nadol:

- Sociálni partneri EÚ z jedného špecifického odvetvia vyvíjajú „odvetvový nástroj EÚ“ (v angličtine s odkazmi na legislatívu EÚ)
- Sociálni partneri na úrovni členského štátu sú pozvaní, aby upravili nástroj na vnútroštátnej úrovni (jazyk, legislatíva).

© EU-OSHA/Albert Kozak

Ako vieme, či nástroj OiRA bude fungovať?

Nástroj OiRA vychádza z úspešného holandského nástroja na hodnotenie rizika, RI&E, ktorý teraz existuje vo viac ako 172 odvetvových variantoch, pričom každý je šitý na mieru potrebám príslušného odvetvia. Týmto je postavený na úspešnom predchodcovi na vnútroštátnej úrovni.

Okrem toho, o nástroj OiRA je už značný záujem, a to na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, čo preukazuje jasnú potrebu takéhoto nástroja.

Aký je súčasný stav projektu OiRA?

Po technickom vývoji nástroja v roku 2009 začala agentúra od roku 2010 skúšať model vývoja a šírenia na úrovni EÚ (práca s niektorými výbormi odvetvového sociálneho dialógu) a na úrovni členského štátu (s viacerými členskými štátmi) ako súčasť testovania nástroja a vývoja primeraných podporných a poradenských služieb.

Kedy a kde bude k dispozícii generický nástroj OiRA?

Nástroj OiRA sa uvedie do praxe v septembri 2011, len čo sa dosiahnu ciele testovacej fázy a hneď ako bude pripravená webová stránka OiRA, tréningový program a poradenské centrum (help desk). Nástroj bude prevádzkovaný na serveroch agentúry EU-OSHA a bude prístupný cez agentúru EU-OSHA a webové stránky vlád, verejných inštitúcií a sociálnych partnerov členských štátov.

Ako sa bude nástroj a projekt OiRA šíriť?

Agentúra bude podporovať nástroje/projekt OiRA medzi sprostredkovateľmi agentúry:

- Poskytovaním všeobecných informácií o projekte OiRA a o tom, ako vyvíjať špecifické nástroje OiRA, ktoré budú k dispozícii na webovej stránke agentúry;
- Prezentovaním nástroja OiRA národnými kontaktnými miestami agentúry, aby sa podporil nástroj na úrovni členského štátu;
- Prezentovaním nástroja OiRA na konferenciách, seminároch, plenárnych zasadnutiach v rámci sociálneho dialógu EÚ, v príslušných generálnych riaditeľstvách Komisie atď.

© EU-OSHA/Paolo Zilli

- Služobnými cestami zamestnancov agentúry do členských štátov, ktoré prejavia záujem (vnútroštátne orgány, verejné organizácie atď.), aby vysvetlili používanie nástroja;
- Služobnými cestami zamestnancov agentúry do organizácií sociálnych partnerov EÚ z rôznych odvetví, aby predstavili nástroj OiRA.

Je na sprostredkovateľoch agentúry, aby vypracovali marketingovú stratégiu na podporu a šírenie svojich nástrojov OiRA. Agentúra im však pomôže zaviesť ich stratégiu a poskytne:

- Návod, ako šíriť nástroj prezentovaním rôznych stratégií ilustrovaných praktickými prípadovými štúdiami;
- Zdroje agentúry, vrátane existujúcich dodávateľov, na podporu už uvedených nástrojov na úrovni členského štátu.

Ako pomôže projekt OiRA pri plnení cieľov stratégie Európskeho spoločenstva v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na roky 2007 – 2012?

Preukázaná účinnosť nástroja pri zlepšovaní bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na malých pracoviskách a zároveň zníženie ich administratívneho zaťaženia zabezpečuje potenciálny strategický význam nástroja. Nástroj je obzvlášť významný pri plnení týchto cieľov stratégie Spoločenstva v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci:

- zaručiť riadne vykonávanie právnych predpisov EÚ;
- podporovať malé a stredné podniky pri vykonávaní platných právnych predpisov;
- vyvinúť jednoduché nástroje na uľahčenie hodnotenia rizika.

Realizovanie tohto potenciálu si však vyžaduje, aby bol nástroj prispôsobený potrebám mikropodnikov a malých podnikov pôsobiacich v rôznych odvetviach a v rôznych krajinách a bol podporený stratégiou šírenia, ktorá oprávňuje sociálnych partnerov, aby presadzovali a podporovali prijatie nástroja malými podnikmi a mikropodnikmi v ich špecifických odvetviach.

Vzťahuje sa na používanie nástroja OiRA ochrana osobných údajov?

Nástroj OiRA je nástroj, ktorý dala k dispozícii užívateľom Európska agentúra pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (agentúra EU-OSHA), orgán EÚ. Preto sa priamo uplatňuje nariadenie (ES) č. 45/2001, čo poskytuje záruku, že všetky údaje sú spracovávané podľa pravidiel a zákonne, len na obmedzené a výslovne určené účely, a sú bezpečne uchovávané.

Aký druh „osobných údajov“ sa ukladá v nástroji?

- E-mailové adresy – môže to byť skutočné meno, ale nie je to povinné
- Mená osôb zodpovedných za opatrenia uvedené v akčnom pláne – vloženie mien je dobrovoľné
- Ďalšie mená, ktoré môžu byť vložené do voľných textových polí

Agentúra EU-OSHA prijíma tieto opatrenia na ochranu osobných údajov:

- K osobným údajom nemajú externí užívatelia prístup
- Bezpečnostné opatrenia na ochranu proti neoprávnenému prístupu
- Primerané šifrovanie komunikácie

Plné znenie vyhlásenia o ochrane osobných údajov v rámci nástroja OiRA je k dispozícii na <http://www.oira.osha.europa.eu/privacy-policy>

Čo je komunita OiRA?

Komunita OiRA pozostáva z organizácií/ludí vyvíjajúcich nástroje OiRA. Zameriava sa na podporu rozvoja nástrojov OiRA stimulovaním výmeny nástrojov, vedomostí a dobrej praxe, podporou spolupráce, posilňovaním existujúcich vzťahov v rámci komunity a vytváraním nových vzťahov

Členovia komunity zdieľajú rovnaké hodnoty:

- bezplatné poskytovanie praktických nástrojov na hodnotenie rizika mikropodnikom a malým podnikom;
- podporovanie mikropodnikov a malých podnikov, aby náležite hodnotili pracovné riziká, a týmto spôsobom zlepšovali pracovné podmienky.

Komunitu OiRA podporuje agentúra EU-OSHA, najmä prostredníctvom platformy spolupráce, ktorá je dostupná prostredníctvom webovej stránky projektu OiRA.

Čo je „creative commons“?

Licencie Creative Commons predstavujú niekoľko autorských licencií, ktoré umožňujú šírenie diel s autorskými právami. Licencie sa líšia rôznymi kombináciami, ktoré určujú podmienky šírenia. Pôvodne boli vydané 16. decembra 2002 americkou neziskovou organizáciou Creative Commons založenou v roku 2001.

Ponúka užívateľom možnosť zdieľať a upravovať dielo pri dodržaní niekoľkých stanovených podmienok, vrátane toho, že bude nekomerčné a autor riadne uvedený.

Ak potrebujete ďalšie informácie, navštívte

<http://creativecommons.org/>

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Čo je „open-source“ softvér?

Bezplatný „open-source“ softvér je softvér s voľnou licenciou na poskytovanie užívacieho práva používať, študovať, meniť a zdokonaľovať jeho podobu prostredníctvom dostupnosti jeho zdrojového kódu.

Open-source neznamená len prístup k zdrojovému kódu. Podmienky šírenia open-source softvéru musia byť v súlade s viacerými stanovenými kritériami. Kompletne kritériá a ďalšie informácie je možné nájsť na adrese <http://www.opensource.org/docs/osd> alebo navštívte http://en.wikipedia.org/wiki/Open-source_software

© EU-OSHA/Georgy Velichkov

